

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра французької філології

Затверджено
на засіданні кафедри політології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 5 від 9.02 2019р.)

/Завідувач кафедри проф. Романюк А.С.

Силабус з навчальної дисципліни
«Політологія»,
що викладається в межах
ОПП «Французька мова та література»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів
із спеціальності 035 Філологія

Львів 2020 р.

**Силабус курсу "Політологія"
2019-2020 навчального року**

Назва курсу	Політологія
Адреса викладання курсу	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра дисципліни	Філософський факультет, кафедра політології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 03 – Гуманітарні науки Спеціальність: 035 – Філологія
Викладачі курсу	Литвин Віталій Сергійович, доктор політичних наук, доцент кафедри політології ЛНУ ім. І. Франка, доцент
Контактна інформація викладачів	Email: vitaliy.lytvyn@lnu.edu.ua Сторінка викладача: http://filos.lnu.edu.ua/employee/vitaliy-lytvyn Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, ауд. 206
Консультації по курсу відбуваються	Щочетверга, 16:40-18:00 год. (філософський факультет, кафедра політології, ауд. 206) + У день проведення лекцій/практичних занять. Також можливі он-лайн консультації й емейлінг на електронну адресу викладача
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні знання, обов'язкові для того, щоби розуміти теоретичні і практичні основи аналізу політичних процесів сучасності у всьому їхньому розмаїтті. Тому у курсі представлено як історичні, так і поточні особливості розуміння політики. Курс стосується проблематики політики, держави, влади, еліт, партій, виборів і місця людини в політиці. Курс розроблено з прицілом на усталені і новітні механізми, методики, виміри та підходи до аналізу політичних процесів, зокрема на інституційному та позаінституційному рівні.
Коротка анотація курсу	Дисципліна "Політологія" є обов'язковим курсом зі спеціальності 035 – Філологія для освітньої програми підготовки бакалаврів, яка викладається у восьмому семестрі в обсязі 2 кредити (за ECTS). Курс складається з двох змістовних модулів. У Модулі I розглядаються особливості становлення політології як навчальної дисципліни та особливості феноменів політики, держави і влади. У Модулі II відбувається ознайомлення з теоретичними й практичними особливостями політичної науки на підставі аналізу таких основоположних категорій політології, як еліта, лідерство, партії, вибори. Дисципліна складається із 9 тем, які вивчаються лекційним, семінарським та самостійним методом.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни "Політологія" є ознайомлення студентів з основами й принципами функціонування сучасних політичних інститутів і процесів, зокрема у рамках опрацювання двох змістовних модулів курсу – "Політика. Держава. Влада" та "Еліти, партійно-виборчий процес і місце людини в політиці".
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Баранівський В. Ф. Політологія: Підручник. Київ: Національна академія управління, 2016.

2. Політологія / За наук. ред. А. Колодій. К., 2000.
3. Політологія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016.
4. Томахів В. Політологія: Навчальний посібник: вид. 3-е, доп. Тернопіль: ТНЕУ, 2018.
5. Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. К.: Центр учбової літератури, 2010.

Додаткова література:

1. Безродний Є. Ф., Уткін О. І. Історія політичних вчень: Навч. посібник. К.: Професіонал, 2006.
2. Кіс Т. Виборчі системи та їхні політичні наслідки // Нова політика. 1996. № 2. С. 22–33.
3. Литвин В. Атрибути та різновиди напівпрезидентської системи правління в Європі: інституційно-процесуальний і політично-поведінковий аспекти: монографія. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2018.
4. Литвин В. Концепти "дефектної" та "вбудованої" демократії: дефініція та генералізація // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2012. № 6 (62). С. 68–90.
5. Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014.
6. Романюк А., Шведа Ю. Партії та електоральна політика. Львів, 2005.
7. Себайн Дж., Торсон Т. Історія політичної думки. Переклад з англійської. К.: Основи, 1997.
8. Таагепера Р., Шугарт М. Описание избирательных систем // Полис. 1997. № 3. С. 114–136.
9. Шведа Ю.Р. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посібник. Львів: Тріада плюс, 2004.
10. Axtmann R. Understanding Democratic Politics: An Introduction. – SAGE Publications, 2003.
11. Ethridge M., Handelman H. Politics in a Changing World: A Comparative Introduction to Political Science: Fifth Edition. Wadsworth, 2010.
12. Grigsby E. Analyzing Politics: An Introduction to Political Science: Fifth Edition. Wadsworth, 2012.
13. Rhodes R., Binder S., Rockman B. The oxford handbook of political institutions. Oxford, 2006.

Інтернет-джерела:

1. Döring H., Manow P. Parliaments and governments database (ParlGov): Information on parties, elections and cabinets in modern democracies. URL: <http://www.parlgov.org/>
2. Freedom in the World. URL: <http://www.freedomhouse.org/report-types/freedom-world>
3. Polity IV Project: Political Regime Characteristics and Transitions, 1800–2013. URL: <http://www.systemicpeace.org/polity/polity4.htm>
4. Nations in Transit. URL: <http://www.freedomhouse.org/report-types/nations->

	transit 5. Varieties of democracy. URL: https://v-dem.net/
Тривалість курсу	60 год.
Обсяг курсу	Загалом 90 годин, зокрема 20 години аудиторних занять. З них: 10 годин лекцій, 10 годин практичних занять та 70 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: <ul style="list-style-type: none"> - Знати: предмет і об'єкт політології, її сучасну методологію; концепції, види, суб'єкти та функції політики; сутність понять політична система, держава, громадянське суспільство, політична влада і політичний режим; основні концепції і різновиди політичних еліт й лідерства; роль партій, виборів, еліт та лідерів у політичних системах; особливості сучасного політичного становища України; місце особистості як суб'єкта політики. - Вміти: визначати вплив різноманітних політичних інститутів, у тім числі і органів державної влади, на політичний процес; розкривати суть основних концепцій політики; здійснювати аналіз феноменів держава та влада; аналізувати політичні, партійні і виборчі системи сучасних країн; орієнтуватися в міжнародному політичному житті, мати уявлення про місце і статус України в сучасному політичному світі; тлумачити причинно-наслідкові зв'язки у політиці; аналізувати місце і роль України в політичному просторі; визначати типи політичної культури в тій чи іншій політичній системі суспільства.
Ключові слова	Політика, політичний режим, держава, влада, партії, вибори, політичні інститути та процеси, демократія, автократія
Формат курсу	Очний
Аудиторні особливості курсу	Проведення лекцій, семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем дисципліни.
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру Форма заліку – комбінована (за результатами поточної успішності)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін, як "Історія України", "Філософія" і бажано "Правознавство", які достатні для сприйняття категоріального апарату політології і базових елементів державознавства.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, групові розрахункові роботи і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, семінари, самостійна робота, аналіз статистичних баз даних.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребуватиме залучення персонального комп'ютера (принаймні лектором), мультимедійного проектора. Крім того, бажано, щоби студенти також користувались персональними комп'ютерами. Для курсу не потрібно спеціалізованого програмного забезпечення. Водночас потрібне впевнене користування загальноживаними програмами. Для курсу бажане володіння мінімальними навиками роботи з базами даних.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 30% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 30); контрольні заміри (модулі) – 20% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 20); залік – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50). Підсумкова максимальна кількість балів – 100. Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів

	<p>письмових робіт (вирішення кейсу, різні опції розрахункових робіт).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих і обов'язкових.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, в самостійній роботі і відтак підсумкового заліку. При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття, списування і плагіат, а також несвоєчасне виконання поставлених завдань.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<p>Орієнтований перелік питань до заліку:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політика як соціальне явище. Види політики і її місце в системі суспільних відносин. 2. Концепції та теоретичні підходи до розуміння політики. 3. Співвідношення політики зі сферами життєдіяльності (економіка, право, мораль, релігія). 4. Політологія як наука та дисципліна. Становлення політології, її предмет, структура, категорії та закономірності. 5. Методи політологічних досліджень: загально-логічні, теоретичні й емпіричні методи у політології. 6. Політична система суспільства: суть, структура та типи. 7. Сутність, основні ознаки та функції держави. 8. Основні концепції походження держави. 9. Суть та основні ознаки соціальної і правової держави. 10. Громадянське суспільство. Структура громадянського суспільства. 11. Поділ державної влади. Система стримувань і противаг державної влади. 12. Вищі органи сучасної держави. 13. Поняття і структура форми держави. Сучасні та історичні форми та системи державного правління. 14. Державний устрій і політичний режим, їхні різновиди і політичні наслідки. 15. Організація державної влади та форма держави в Україні. 16. Сутність і види влади. Політична влада. Концепції влади. 17. Поняття й ознаки легітимності влади. Типи легітимності влади. 18. Поняття і структура політичного режиму. Типологія політичних режимів.

	<ol style="list-style-type: none"> 19. Тоталітаризм і авторитаризм як політичні режими. 20. Демократичний політичний режим. Принципи та концепції демократії. 21. Поняття політичної еліти. Концепції та функції політичної еліти. 22. Типологія політичних еліт. Еліти та бюрократія. 23. Сутність, витоки та функції політичного лідерства. 24. Типологія політичного лідерства. 25. Сутність, генеза і функції політичних партій. 26. Типологія політичних партій. Політичні партії в Україні. 27. Поняття партійної системи. Типи партійних систем. 28. Поняття і функції груп інтересів. 29. Типологія і політичне представництво груп інтересів. 30. Поняття і різновиди виборів. Сутність виборчого процесу і виборчого права. 31. Вибори у демократичних і недемократичних політичних режимах. 32. Сутність та різновиди виборчих систем і їхні політичні наслідки. 33. Мажоритарні виборчі системи та їхні різновиди. 34. Пропорційні виборчі системи та їхні різновиди. 35. Вибори та виборчі системи в Україні. 36. Особа як суб'єкт політики. Феномен політичної участі. 37. Основні типи та види політичної поведінки. 38. Політична культура та мораль. 39. Типи політичної культури. 40. Феномен політичної соціалізації. 41. Політичні конфлікти. Суть і типологія. 42. Феномен і типи революцій. Явище "кольорової" революції. 43. Міжнародні відносини та зовнішньополітична функція держави. 44. Україна в сучасному світовому процесі та геополітичному просторі.
Опитування	Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу буде надано по його завершенню.

Схема курсу "Політологія"

Тиж. / дата / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1	Політика як суспільне явище. Політологія як навчальна дисципліна	Лекція, самостійна робота	<ul style="list-style-type: none"> - Баранівський В. Ф. Політологія : Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 8–34. - Безродний Є. Ф., Уткін О. І. Історія політичних вчень : Навч. посібник. – К. : Професіонал, 2006. – С. 8–15. - Політологія / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000. – С. 11–46. - Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 14–45. - Томахів В. Політологія : Навчальний посібник : вид. 3-є, доп. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – С. 5–21. - Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 9–30, 128–146. 	4	
2	Політика як суспільне явище. Політологія як навчальна дисципліна	Семінар, групова робота, самостійна робота	<ul style="list-style-type: none"> - Баранівський В. Ф. Політологія : Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 8–34. - Безродний Є. Ф., Уткін О. І. Історія політичних вчень : Навч. посібник. – К. : Професіонал, 2006. – С. 8–15. - Політологія / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000. – С. 11–46. - Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 14–45. - Томахів В. Політологія : Навчальний посібник : вид. 3-є, доп. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – С. 5–21. - Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 9–30, 128–146. 	4	
3	Політична система. Держава – як головний інститут політичної системи. Ознаки, функції та різновиди держави. Громадянське суспільство. Вищі органи державної влади. Форми та системи державного	Лекція, самостійна робота	<ul style="list-style-type: none"> - Баранівський В. Ф. Політологія : Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 75–82, 83–92, 100–110. - Політологія / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000. – С. 63–75, 367–393. - Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 146–201. - Томахів В. Політологія : Навчальний 	7	

	правління й устрою		<p>посібник : вид. 3-е, доп. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – С. 41–48, 57–67.</p> <p>- Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 189–209, 210–260.</p>		
4	Вищі органи державної влади. Форми та системи державного правління й устрою	Семінар, групова робота, самостійна робота	<p>- Баранівський В. Ф. Політологія : Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 86–89.</p> <p>- Литвин В. Атрибути та різновиди напівпрезидентської системи правління в Європі : інституційно-процесуальний і політично-поведінковий аспекти : монографія. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2018. – С. 25–84.</p> <p>- Політологія / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000. – С. 63–75, 367–393.</p> <p>- Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 163–183.</p> <p>- Томахів В. Політологія : Навчальний посібник : вид. 3-е, доп. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – С. 41–48, 57–67.</p> <p>- Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 189–209, 210–260.</p>	6	
5	Політична влада та політичний режим. Демократія та її різновиди. Політичні еліти та політичне лідерство	Лекція, самостійна робота	<p>- Баранівський В. Ф. Політологія : Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 132–144.</p> <p>- Політологія / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000. – С. 51–63, 146–163, 338–366.</p> <p>- Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 215–224.</p> <p>- Томахів В. Політологія : Навчальний посібник : вид. 3-е, доп. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – С. 76–85.</p> <p>- Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 361–397.</p>	6	
6	Політична влада та політичний режим. Демократія та її різновиди	Семінар, групова робота, самостійна робота	<p>- Баранівський В. Ф. Політологія : Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 67–74.</p> <p>- Литвин В. Політичні режими сучасності : інституційні та процесуальні виміри аналізу : навч. посібник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – С. 5–35.</p> <p>- Політологія / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000. – С. 51–63, 146–163, 338–366.</p> <p>- Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред.</p>	7	

			<p>Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 61–68, 138–145.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Томахів В. Політологія : Навчальний посібник : вид. 3-е, доп. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – С. 22–33, 49–56, 95–101. - Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 147–168, 319–343. 		
7	<p>Політичні партії – основні суб'єкти політики. Партійні системи та їхні різновиди. Групи інтересів</p> <p>Особа як суб'єкт політики. Феномен політичної участі та політичної поведінки. Політична культура</p>	Лекція, самостійна робота	<ul style="list-style-type: none"> - Баранівський В. Ф. Політологія : Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 111–131. - Політологія / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000. – С. 241–275, 395–431, 431–468. - Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 46–60, 241–257. - Томахів В. Політологія : Навчальний посібник : вид. 3-е, доп. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – С. 34–40, 102–110. - Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 344–360, 398–418. 	9	
8	<p>Політичні партії – основні суб'єкти політики. Партійні системи та їхні різновиди. Групи інтересів</p>	Семінар, групова робота, самостійна робота	<ul style="list-style-type: none"> - Баранівський В. Ф. Політологія : Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 93–99. - Литвин В., Осадчук І. Теоретико-методологічні параметри і підходи до типологізації партійних систем та емпірично-порівняльні результати їх верифікації на прикладі України (1990–2016) // Політичні партії і вибори : українські та світові практики : збірник статей і тез за результатами наукової конференції "Політичні партії і вибори : українські та світові практики" (пам'яті Юрія Романовича Шведа) від 8 жовтня 2016 року / За заг. редакцією А. Романюка. – Львів : Простір-М, 2017. – С. 149–193. - Політологія / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000. – С. 201–239. - Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 202–214. - Томахів В. Політологія : Навчальний посібник : вид. 3-е, доп. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – С. 68–75. - Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 275–318. 	4	
9	Інститут виборів.	Лекція,	- Баранівський В. Ф. Політологія :	9	

	<p>Типи виборчих систем та їхні наслідки</p> <p>Політичні конфлікти. Міжнародні відносини і світовий політичний процес. Місце України у світовому політичному процесі</p>	самостійна робота	<p>Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 159–181.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 225–240, 293–323. - Томахів В. Політологія : Навчальний посібник : вид. 3-е, доп. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – С. 126–133. - Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 419–446. 		
10	Інститут виборів. Типи виборчих систем та їхні наслідки	Семінар, групова робота, самостійна робота	<ul style="list-style-type: none"> - Баранівський В. Ф. Політологія : Підручник. – Київ : Національна академія управління, 2016. – С. 89–92. - Кіс Т. Виборчі системи та їхні політичні наслідки // Нова політика. – 1996. – № 2. – С. 22–33. - Політологія / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000. – С. 278–292. - Політологія : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 138–145, 202–214. - Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 293–301. 	4	